

Van Werkgroep Technische regulering elektriciteit

Datum 28 januari 2022

Onderwerp Type-indeling op basis van Verordening (EU) 206/631 (NC RfG) in bijzondere gevallen

De NC RfG schrijft voor dat elektriciteitsproductie-eenheden aangesloten na 27 april 2019 en groter dan 800 W, oftewel RfG-plichtige elektriciteitsproductie-eenheden¹, worden ingedeeld in één van de typen A tot en met D. Het indelingscriterium daarvoor is de maximumcapaciteit van de elektriciteitsproductie-eenheid. Elektriciteitsproductie-eenheden aangesloten voor 27 april 2019, oftewel niet RfG-plichtige elektriciteitsproductie-eenheden¹, behoeven geen type-indeling.

In deze notitie wordt deze type-indeling nader bezien voor enkele specifieke complexere situaties, namelijk:

1. Er is (ogenschijnlijk) sprake van twee of meer RfG-plichtige elektriciteitsproductie-eenheden achter één aansluiting. Moeten die voor de type-indeling worden samengenomen?
2. Er is sprake van toepassing van meer leveranciers op één aansluiting op basis van de artikelen 2.5 t/m 2.10 van de Netcode elektriciteit. Moeten de RfG-plichtige elektriciteitsproductie-eenheden, bij het bepalen van de type-indeling, achter de verschillende allocatiepunten afzonderlijk worden beschouwd of moeten die worden samengenomen?
3. Er is sprake van toepassing van cable-pooling op basis van artikel 1, zevende lid, van de Elektriciteitswet 1998. Moeten de RfG-plichtige elektriciteitsproductie-eenheden, bij het bepalen van de type-indeling, achter de verschillende allocatiepunten afzonderlijk worden beschouwd of moeten die worden samengenomen?
4. Een niet RfG-plichtige elektriciteitsproductie-eenheid wordt na 27-04-2019 uitgebreid. Wat is dan de maximumcapaciteit die bepalend is voor de type-indeling? De totale capaciteit na uitbreiding of alleen de capaciteit van het nieuwe gedeelte? Of is de vraag niet relevant omdat ook de uitgebreide elektriciteitsproductie-eenheid nog steeds niet-RfG-plichtig is?
5. Een bestaande RfG-plichtige elektriciteitsproductie-eenheid van een bepaald type wordt zodanig uitgebreid dat de nieuwe maximumcapaciteit de typegrens overschrijdt. Dient de gehele aldus uitgebreide elektriciteitsproductie-eenheid, inclusief het voor de uitbreiding reeds aanwezige gedeelte, te voldoen aan de eisen uit de NC RfG die behoren bij de maximumcapaciteit van de totale uitgebreide PPM?

Er zijn uiteraard combinaties van bovengenoemde situaties denkbaar.

¹ In deze notitie wordt met een 'niet-RfG-plichtige elektriciteitsproductie-eenheid' bedoeld een 'bestaande elektriciteitsproductie-eenheid' in de betekenis van artikel 4 van de NC RfG, dus aangesloten op het net voor 27 april 2019. Met een 'RfG-plichtige elektriciteitsproductie-eenheid' wordt een elektriciteitsproductie-eenheid bedoeld die 'nieuw' is in de betekenis van de NC RfG, dus aangesloten na 27 april 2019. De woorden 'bestaand' en 'nieuw' worden vervolgens in de alledaagse betekenis van het woord gebruikt. Een elektriciteitsproductie-eenheid die is aangesloten na 27 april 2019 en die op een later moment wordt uitgebreid, wordt dus aangeduid als een 'bestaande RfG-plichtige elektriciteitsproductie-eenheid'.

Datum

28 januari 2022

Onderwerp

Type-indeling op basis van Verordening (EU) 206/631 (NC RfG) in bijzondere gevallen

Deze notitie beperkt zich tot bijzondere gevallen in het kader van de NC RfG. Dat wil zeggen dat in deze notitie geen aandacht wordt besteed aan aansluitingen van verbruiksinstallaties, opslagfaciliteiten, GDS-en of distributienetten.

1. Twee of meer RfG-plichtige elektriciteitsproductie-eenheden achter één aansluiting

Hierbij verschilt de aanpak voor power park modules (PPM's) en synchroon gekoppelde elektriciteitsproductie-eenheden (SPGM's). Combinatie van de definities van PPM (artikel 2.17 van de NC RfG) en SPGM (artikel 2.9 van de NC RfG), overweging 9 van de NC RfG en de constatering dat het in de NC RfG gebruikte begrip "aansluitpunt" inhoudelijk overeenkomt met ons overdrachtspunt, leiden tot de slotsom dat:

- in geval van PPM's alle opwekkingseenheden achter één overdrachtspunt gezamenlijk één PPM vormen en een type-indeling krijgen op basis van de maximumcapaciteit van alle opwekkingseenheden tezamen.
- in geval van SPGM's worden alle opwekkingseenheden achter één overdrachtspunt als afzonderlijke SPGM's beschouwd en krijgen ze elk een type-indeling op basis van hun afzonderlijke maximumcapaciteit.

N.B. Op zich lijkt de definitie van PPM (artikel 2.17 van de NC RfG) ruimte te bieden om te constateren dat weliswaar alle opwekkingseenheden die samen één PPM vormen zich altijd achter één overdrachtspunt bevinden, maar dat dat nog niet per se hoeft te betekenen dat er zich achter één overdrachtspunt nooit meer dan één PPM kan bevinden. Nadere doordenking van deze interpretatie leidt echter tot zowel regulatorische als praktische knelpunten die groter en complexer blijken te zijn dan de tot nog toe gesignaleerde knelpunten die het gevolg zijn van de tot op heden gehanteerde en hierboven omschreven interpretatie van de definitie van PPM. Daarom is die route niet verder uitgewerkt.

N.B. In paragraaf 3 wordt nader ingegaan op de situatie dat de maximumcapaciteit van de elektriciteitsproductie-eenheid groter is dan de fysieke aansluitcapaciteit van de aansluiting.

2. RfG-plichtige elektriciteitsproductie-eenheden achter een aansluiting met MLOEA

In deze situatie is er sprake van één aansluiting met meerdere allocatiepunten. De vraag is nu of ook in dit geval, overeenkomstig de in paragraaf 1 genoemde uitgangspunten, alle opwekkingseenheden achter één overdrachtspunt moeten worden opgeteld tot één PPM of dat we in dit geval de opwekkingseenheden achter elk van de afzonderlijke allocatiepunten moeten optellen tot evenzovele PPM's. Beide varianten zijn te verdedigen. Enkele overwegingen:

- MLOEA is een administratieve regeling en de toekenning van allocatiepunten kan wijzigen zonder dat er aan de fysieke elektriciteitsproductie-eenheid iets wijzigt. Toepassing van de NC RfG is fysieke werkelijkheid, dus voor de type-indeling zijn de allocatiepunten niet relevant.
- De NC RfG kent het verschijnsel MLOEA en allocatiepunten niet, dus voor de type-indeling op basis van de NC RfG zijn de allocatiepunten niet relevant.
- Het doel van MLOEA is om door middel van een administratieve regeling op een enkele aansluiting een situatie te simuleren alsof er meerdere aansluitingen – met elk hun eigen overdrachtspunt – zijn. Dan is het redelijk om de PPM's per allocatiepunt (gesimuleerd overdrachtspunt) te beschouwen.
- De constatering dat in geval van PPM's alle opwekkingseenheden achter één overdrachtspunt samen genomen moeten worden tot één PPM, is mede ingegeven door overweging 9 van de NC

Datum

28 januari 2022

Onderwerp

Type-indeling op basis van Verordening (EU) 206/631 (NC RfG) in bijzondere gevallen

RfG. Deze overweging geeft echter nog een tweede criterium voor het samennemen van de opwekkingseenheden tot één PPM, namelijk of die opwekkingseenheden een economische eenheid vormen. Aangezien in geval van MLOEA met de afzonderlijke elektrische installaties achter de verschillende allocatiepunten zelfstandig wordt deelgenomen aan de elektriciteitsmarkt, kunnen elk van deze installaties als afzonderlijke economische eenheden worden beschouwd.

- In veel gevallen zijn de afzonderlijke installaties achter de verschillende allocatiepunten van verschillende eigenaren. Ook dat kan als argument worden gebruikt om het als afzonderlijke economische eenheden te beschouwen.

Bovenstaande opsomming leidt niet tot een eenduidige of overduidelijke voorkeur voor één van beide keuzes. Toch is een keuze noodzakelijk om te voorkomen dat gelijksoortige gevallen verschillend behandeld gaan worden. Daarom stelt de werkgroep voor om bij elektriciteitsproductie-eenheden achter aansluitingen waarop MLOEA wordt toegepast dezelfde uitgangspunten toe te passen als in paragraaf 1 is beschreven. Dat wil zeggen dat het totaal van alle opwekkingseenheden achter het overdrachtpunt, ongeacht de allocatiepunten, gezien wordt als één PPM en dat dus de maximumcapaciteit van het geheel bepalend is voor de type-indeling en toepasselijkheid van de eisen uit de NC RfG.

Los van de type-indeling is van belang om op te merken dat bij toepassing van MLOEA de "hoofdaangeslotene" verantwoordelijk is voor het aantonen van de conformiteit van de totale RfG-plichtige elektriciteitsproductie-eenheid.

3. RfG-plichtige elektriciteitsproductie-eenheden achter een aansluiting met cable-pooling

Onder cable-pooling wordt verstaan de situatie als bedoeld in artikel 1, zevende lid, van de Elektriciteitswet 1998, namelijk dat een wind- en een zonnepark of meer windparken of meer zonneparken gezamenlijk gebruikmaken van één en dezelfde aansluiting. De situatie van cable-pooling lijkt ogenschijnlijk sterk op die bij MLOEA. In veel gevallen zal bij cable-pooling ook MLOEA worden toegepast ten behoeve van de onbalansbepaling ofwel allocatie omdat de aan de cable-pooling deelnemende partijen elk voor hun deel van de RfG-plichtige elektriciteitsproductie-eenheid een eigen leverancier/BRP-combinatie hebben. Het verschil is dat er bij cable-pooling sprake kan zijn van meerdere WOZ-objecten, maar die moeten dan op grond van artikel 1, zevende lid, van de Elektriciteitswet 1998 beschouwd worden als ware het één WOZ-object, waarmee dan dus sprake is van één aansluiting.

Een belangrijk verschil tussen cable-pooling en MLOEA is dat er bij cable-pooling bewust voor wordt gekozen om de capaciteit van de aansluiting niet aan te laten sluiten bij de maximumcapaciteit van de totale RfG-plichtige elektriciteitsproductie-eenheid, maar bij die van één van de beide delen die aan de cable-pooling deelnemen. Als er bijvoorbeeld sprake is van een windpark van 40 MW en een zonnepark van 20 MW, wordt geen aansluiting van 60 MW gerealiseerd, maar een aansluiting van 40 MW omdat het capaciteitsbeslag van het zonnepark geacht wordt vrijwel complementair te zijn aan dat van het windpark.

Aangezien de definitie van maximumcapaciteit uit artikel 2.16 van de NC RfG het element "kan produceren" bevat en de beperkte capaciteit van de aansluiting er voor zorgt dat de elektriciteitsproductie-eenheid uit het bovengenoemde voorbeeld nooit meer dan 40 MW kan produceren, is het verantwoord om in een dergelijk geval niet de 60 MW van alle opwekkingseenheden tezamen, maar de 40 MW van de begrensde aansluiting als maatgevend voor de maximumcapaciteit en dus voor de type-indeling volgens de NC RfG te beschouwen. In deze situatie is het wenselijk om in samenspraak met de aangeslotene de begrensde capaciteit van de aansluiting vast te leggen in de ATO en deze ook fysiek af

Datum

28 januari 2022

Onderwerp

Type-indeling op basis van Verordening (EU) 206/631 (NC RfG) in bijzondere gevallen

te zekeren dan wel de meetgegevens van deze aansluiting actief te monitoren. Zeker in situaties dat de fysieke aansluitcapaciteit aanmerkelijk groter is.

Natuurlijk betekent dit dat in zo'n situatie verzwaring van de aansluiting zal kunnen leiden tot zwaardere eisen aan de elektriciteitsproductie-eenheid, ook al zou op dat moment geen sprake zijn van feitelijke aanpassing van de elektriciteitsproductie-eenheid.

De spelregel voor de vaststelling van de maximumcapaciteit wordt daarmee enigszins genuanceerd ten opzichte van de hoofdregel uit paragraaf 1: De maximumcapaciteit van een PPM wordt bepaald door het totaal van de capaciteiten van de afzonderlijke opwekkingseenheden, of, indien dat lager is, door de gecontracteerde capaciteit van de aansluiting. Het is aan de netbeheerder hoe hij bewaakt dat die waarde niet overschreden wordt. Ofwel door afzekering ofwel door actieve bewaking van de meetgegevens van die aansluiting. Deze spelregel geldt niet alleen bij toepassing van cable-pooling, maar in alle gevallen waarbij er achter een aansluiting uitsluitend één RfG-plichtige elektriciteitsproductie-eenheid is aangesloten en de fysieke aansluitcapaciteit van de aansluiting kleiner is dan de maximumcapaciteit van die RfG-plichtige elektriciteitsproductie-eenheid.

Overigens geldt ook bij cable-pooling dat de "hoofdaangeslotene" verantwoordelijk is voor het aantonen van de conformiteit van de totale RfG-plichtige elektriciteitsproductie-eenheid.

4. Wijziging of uitbreiding van een niet-RfG-plichtige elektriciteitsproductie-eenheid

Bij deze kwestie moet onderscheid gemaakt worden tussen elektriciteitsproductie-eenheden van het type A en B enerzijds en van het type C en D anderzijds omdat artikel 4 van NC RfG wel iets zegt over laatstgenoemde groep maar niet over de eerstgenoemde.

Deze kwestie speelt alleen bij PPM's omdat daarbij alle opwekkingseenheden achter één overdrachtpunt als één PPM moeten worden beschouwd. Dus nieuw bijgeplaatste windturbines of zonnepanelen vormen geen nieuwe, aparte elektriciteitsproductie-eenheid maar gaan deel uitmaken van de reeds bestaande elektriciteitsproductie-eenheid. Zolang een elektriciteitsproductie-eenheid niet-RfG-plichtig is, vindt er geen type-indeling plaats en hoeft de elektriciteitsproductie-eenheid niet te voldoen aan de eisen uit de NC RfG.

Voor type C en D bevat artikel 4 van de NC RfG onder meer spelregels voor het als RfG-plichtig gaan beschouwen van een niet-RfG-plichtig elektriciteitsproductie-eenheid. Kort samengevat is daarvan sprake als de elektriciteitsproductie-eenheid dusdanig wijzigt dat de aansluit- en transportovereenkomst ingrijpend moet worden herzien. Tevens moet dan instemming van ACM worden verkregen. Het gevolg is dat de aldus gewijzigde of uitgebreide niet-RfG-plichtige elektriciteitsproductie-eenheid als geheel aan de NC RfG moet gaan voldoen.

De Expert Group "Criteria for significant modernisation" (EG CSM) van het European Stakeholder Committee Grid Connection (ESC GC) heeft onlangs een rapport uitgebracht met een advies tot aanpassing van de NC RfG met betrekking tot deze materie. De Werkgroep TRE beraadt zich momenteel of het wenselijk en mogelijk is om dit advies in Nederland toe te passen vooruitlopend op de komst van een nieuwe versie van de NC RfG.

Datum	Onderwerp
28 januari 2022	Type-indeling op basis van Verordening (EU) 206/631 (NC RfG) in bijzondere gevallen

Voor type A en B kent de NC RfG geen artikel omtrent de wijziging of uitbreiding van niet-RfG-plichtige elektriciteitsproductie-eenheden en het al dan niet vervolgens van toepassing worden van de NC RfG. Dat kan twee dingen betekenen:

- Het is niet toegestaan daar op nationaal niveau dan ook iets over te zeggen, omdat dat een nationale aanscherping van de Verordening zou zijn. Dat zou betekenen dat voor type A en B geldt "eens niet-RfG-plichtig" is "altijd niet-RfG-plichtig", wat er ook gebeurt.
- Het is wel toegestaan daaromtrent op nationaal niveau zelf criteria te stellen. Immers over zaken die in een Verordening niet geregeld zijn, kan een lidstaat desgewenst zelf regelgeving maken.

Hoe dit ook zij, er is behoefte aan eenduidige afspraken voor deze situatie. Juist omdat hierboven, in paragraaf 1, is geconstateerd dat alle opwekkingseenheden achter een overdrachtpunt samen één PPM vormen, kan niet worden betoogd dat het bestaande deel van de PPM niet aan de NC RfG hoeft te voldoen, maar het nieuwe deel wel. Alleen de beide uitersten zijn mogelijk: ofwel de gehele gewijzigde elektriciteitsproductie-eenheid hoeft niet te voldoen aan de NC RfG, ofwel de gehele gewijzigde elektriciteitsproductie-eenheid voldoet wel aan de NC RfG.

Omdat de NC RfG voor deze categorie (type A en B), anders dan voor type C en D, geen voorschriften bevat, is het niet verdedigbaar om voor type A en B strengere nationale regels te formuleren dan de NC RfG bevat voor type C en D. Daarnaast zal een eventuele verplichting tot het moeten aanpassen van het bestaande deel van de elektriciteitsproductie-eenheid zeker in het particuliere segment (zonnepanelen in de woonomgeving) in de publieke opinie als belemmering van de energietransitie worden ervaren.

Het voorgaande overwegende komt de werkgroep voor deze categorie tot de volgende spelregel: Een niet-RfG-plichtige elektriciteitsproductie-eenheid van het type A of B mag, bij wijziging of uitbreiding niet-RfG-plichtig blijven. Nieuwe delen van een niet-RfG-plichtige PPM zullen op langere termijn vanzelf voldoen aan de eisen uit de NC RfG, gebaseerd op de aanname dat er op termijn geen oude spullen meer te koop zijn. Het is wel raadzaam dat de netbeheerder er bij de aangeslotene op aandringt dat hij spullen koopt die voldoen aan de actuele stand der techniek, oftewel die conform zijn aan de NC RfG respectievelijk de EN 50549. De netbeheerder kan dat echter niet afdwingen, net zomin als de netbeheerder kan eisen om de conformiteit aan te tonen. Overigens, ongeacht of de elektriciteitsproductie-eenheid niet-RfG-plichtig is of RfG-plichtig, moet deze uiteraard wel voldoen aan de relevante bepalingen uit de Netcode elektriciteit.

5. Uitbreiding van een bestaande RfG-plichtige elektriciteitsproductie-eenheid waarbij de type-grens wordt overschreden

De aanduiding 'bestaande RfG-plichtige' duidt er op dat de elektriciteitsproductie-eenheid al eerder dan het moment van uitbreiding op het net is aangesloten, maar wel na 27 april 2019. De vraag is of bij een zodanige uitbreiding van een bestaande RfG-plichtige elektriciteitsproductie-eenheid van het type A, B of C dat de type-grens wordt overschreden, de gehele elektriciteitsproductie-eenheid, inclusief het bestaande deel, aan de eisen van het type overeenkomstig de nieuwe maximumcapaciteit dient te voldoen. Ook hier is de focus gericht op de PPM vanwege het als één PPM beschouwen van alle opwekkingseenheden achter een overdrachtpunt.

De spelregel voor een type-grensoverschrijdende uitbreiding van een bestaande RfG-plichtige elektriciteitsproductie-eenheid is als volgt:

Datum

28 januari 2022

Onderwerp

Type-indeling op basis van Verordening (EU) 206/631 (NC RfG) in bijzondere gevallen

Bij een type-grensoverschrijdende uitbreiding van een bestaande RfG-plichtige elektriciteitsproductie-eenheid van het type A, B of C, dient de gehele aldus uitgebreide elektriciteitsproductie-eenheid, inclusief het bestaande gedeelte, te voldoen aan de eisen uit de NC RfG die behoren bij de maximumcapaciteit c.q. de type-indeling van de totale uitgebreide PPM.

De situatie dat een bestaande RfG-plichtige PPM, waarvan de conformiteit is aangetoond, wordt uitgebreid met 'oude' opwekkingseenheden wordt hier verder buiten beschouwing gelaten. Die situatie is frauduleus, aangezien er al een conformiteitsverklaring was afgegeven die vervolgens niet meer klopt.

Samengevat:

- in geval van SPGM's worden alle opwekkingseenheden achter één overdrachtspunt beschouwd als even zovele afzonderlijke SPGM's en krijgen zij elk een type-indeling op basis van hun afzonderlijke maximumcapaciteit.
- in geval van PPM's vormen alle opwekkingseenheden achter één overdrachtspunt gezamenlijk één PPM en krijgt deze een type-indeling op basis van de maximumcapaciteit van alle opwekkingseenheden tezamen, ook indien sprake is van MLOEA of cable pooling.
- indien zich achter een aansluiting uitsluitend één RfG-plichtige elektriciteitsproductie-eenheid bevindt en geen verbruik, anders dan het eigen verbruik van de elektriciteitsproductie-eenheid en de fysieke aansluitcapaciteit van deze aansluiting kleiner is dan de maximumcapaciteit van de elektriciteitsproductie-eenheid, wordt de maximumcapaciteit van deze elektriciteitsproductie-eenheid gelijk gesteld aan de fysieke aansluitcapaciteit van de aansluiting en vindt de type-indeling plaats op basis van de aldus begrensde maximumcapaciteit.
- een niet-RfG-plichtige elektriciteitsproductie-eenheid (van voor 27 april 2019) van het type A of B blijft bij uitbreiding of gedeeltelijke vervanging een niet-RfG-plichtige elektriciteitsproductie-eenheid waarop derhalve de NC RfG niet van toepassing is. De aangeslotene kan worden verzocht om de nieuwe onderdelen van de elektriciteitsproductie-eenheid aan de NC RfG te laten voldoen, maar de netbeheerder kan dit niet afdwingen en kan evenmin conformiteitsverificatie verlangen.
- op wijziging of uitbreiding van een niet-RfG-plichtige elektriciteitsproductie-eenheid (van voor 27 april 2019) van het type C of D, is artikel 4.1 van de NC RfG van toepassing.
- bij een type-grensoverschrijdende uitbreiding van een bestaande RfG-plichtige elektriciteitsproductie-eenheid (van na 27 april 2019) van het type A, B of C, dient de gehele aldus uitgebreide elektriciteitsproductie-eenheid, inclusief het voor de uitbreiding reeds aanwezige gedeelte, te voldoen aan de eisen uit de NC RfG die behoren bij de maximumcapaciteit van de totale uitgebreide PPM.